

Μεθοδολογία Γενικής Εκτίμησης σε Τιμές 01.01.2018

Η Γενική Εκτίμηση σε τιμές 01.01.2018 διενεργήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ως ο αρμόδιος φορέας του Κράτους για τη διενέργεια εκτιμήσεων για οποιοδήποτε σκοπό.

1. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

Η νέα Γενική Εκτίμηση σε τιμές 01.01.2018 βασίστηκε στις διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους εκτίμησης, οι οποίες χρησιμοποιούνται καθολικά στην Κύπρο: τη «Συγκριτική Μέθοδο», τη «Μέθοδο Ανάπτυξης», καθώς και τη «Μέθοδο Κόστους» η οποία υιοθετείται στις περιπτώσεις ακινήτων για τα οποία δεν υπάρχει αγορά. Οι εν λόγω μέθοδοι είναι αναγνωρισμένες σε διάφορα πρότυπα, όπως τα Ευρωπαϊκά Εκτιμητικά Πρότυπα (European Valuation Standards), τα Διεθνή Εκτιμητικά Πρότυπα (International Valuation Standards), καθώς και τα Βρετανικά Εκτιμητικά Πρότυπα (RICS Valuation- Professional Standards). Επίσης, λήφθηκε υπόψη η έκδοση «Οδηγίες για Διεθνείς Μαζικές Εκτιμήσεις και σχετική Φορολογική Πολιτική» του Διεθνούς Συνδέσμου Πραγματογνομώνων Εκτιμητών (International Association of Assessing Officers- IAAO). Επιπρόσθετα, η ορθότητα της μεθοδολογίας επιβεβαιώθηκε και από τη μελέτη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου ημερομηνίας Ιανουάριος 2014, με τίτλο «Implementation of the General Valuation for Immovable Property Tax».

2. ΟΡΙΣΜΟΣ «ΑΞΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ»

Η γενική εκτίμηση σε τιμές 01.01.2018 έγινε με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ήτοι με βάση τις πρόνοιες του Μέρους VII - Εκτίμηση του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 2, του νόμου αυτού, καθορίζεται ο ορισμός της “αξίας γενικής εκτίμησης” και ο ορισμός της “αξίας” ως ακολούθως:

«αξία γενικής εκτίμησης» σε σχέση με ακίνητη ιδιοκτησία, σημαίνει το ποσό που προκύπτει από τη διενέργεια γενικής εκτίμησης ή επανεκτίμησης ή αναθεώρησης γενικής εκτίμησης, το οποίο είναι όσο το δυνατό πλησιέστερο της αξίας.

«αξία» σε σχέση με ακίνητη ιδιοκτησία σημαίνει το ποσό το οποίο η ακίνητη ιδιοκτησία θα μπορούσε να αναμένεται ότι θα αποφέρει αν επωλείτο στην ελεύθερη αγορά από πωλητή που ενεργεί εκούσια σε αγοραστή που ενεργεί εκούσια.

Τονίζεται ότι ο ορισμός της “Αξίας Γενικής Εκτίμησης”, θα πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τις πρόνοιες του άρθρου 69(1), του πιο πάνω νόμου, σύμφωνα με το οποίο το Υπουργικό Συμβούλιο διατάσσει τη διενέργεια Γενικής Εκτίμησης για σκοπούς εξασφάλισης σύγχρονης και ομοιόμορφης εκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας ώστε να είναι όσο το δυνατό πλησίον της «αξίας» αυτής. Η ομοιομορφία εξασφαλίζεται με την υιοθέτηση αξιών ανά τ.μ. ανά πολεοδομική ζώνη ανά γεωγραφική περιοχή οι οποίες αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τα φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά της γης και κτιρίων ώστε ομάδες ακινήτων με παρόμοια φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά να έχουν παρόμοια Αξία Γενικής Εκτίμησης.

Σημειώνεται ότι η Γενική Εκτίμηση σε τιμές 01.01.2018 δεν αποτελεί την αγοραία αξία και δύναται να χρησιμοποιηθεί για φορολογικούς σκοπούς και καταβολή τελών. Σε περίπτωση που ιδιοκτήτης γης ή άλλο ενδιαφερόμενο πρόσωπο χρειάζεται εκτίμηση για άλλους σκοπούς, όπως για αγορά/πώληση, επένδυση, δανειοδότηση, απαλλοτρίωση, θα πρέπει να συμβουλευεται εξειδικευμένο εμπειρογνώμονα εκτιμητή, μέλος του Ε.Τ.Ε.Κ.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΚΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ

Το Τμήμα συνέχισε απρόσκοπτα τη διαδικασία συλλογής δεδομένων και ενημέρωσης της βάσης δεδομένων με τις νέες αναπτύξεις ή και τροποποιήσεις σε υφιστάμενες μονάδες μετά τη δημοσίευση της τελευταία Γενικής Εκτίμησης 01.01.2013, μέσω των πιο κάτω διεργασιών:

- i. Με αίτημα του ιδιοκτήτη για εκσυγχρονισμό του τίτλου ιδιοκτησίας του
- ii. Με αίτηση του ιδιοκτήτη για διόρθωση λάθους στα εκτιμητικά χαρακτηριστικά του ακινήτου του
- iii. Με αίτημα από τις αρμόδιες οικοδομικές αρχές προς το Τμήμα μετά από έκδοση οικοδομικής άδειας ή τροποποίηση υφιστάμενης
- iv. Αυτεπάγγελτα ο Διευθυντής προχωρεί σε αίτηση διόρθωσης λάθους για διόρθωση εκτιμητικών χαρακτηριστικών για μεγάλες και εξειδικευμένες αναπτύξεις ή όπου εντοπίζονται λάθη και παραλήψεις.

Η πιο πάνω διαδικασία συλλογής εκτιμητικών χαρακτηριστικών των ακινήτων (φυσικά και νομικά) σε παγκύπρια βάση, συμπεριελάμβανε όπου ήταν αναγκαίο επί τόπου επιθεωρήσεις και έγινε εκτεταμένη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας, με επεξεργασία δορυφορικών εικόνων και άλλων γεωγραφικών δεδομένων και με πλήρη αξιοποίηση του ολοκληρωμένου Συστήματος Πληροφοριών Γης. Επίσης, το Τμήμα έχει προχωρήσει σε μία καινοτόμα ενέργεια και έχει αναπτύξει ειδική διαδικτυακή εφαρμογή με την οποία έχει συνδέσει όλες τις αρμόδιες οικοδομικές αρχές (Επαρχιακές Διοικήσεις και Δήμοι) με το Τμήμα μας, έτσι ώστε με την έκδοση κάθε νέας οικοδομικής άδειας, οι αρμόδιες αρχές έχουν πλέον την ευθύνη να καταχωρούν άμεσα όλα τα εκτιμητικά χαρακτηριστικά στο ηλεκτρονικό σύστημα. Για την προώθηση της εφαρμογής αυτής, έχουν γίνει παρουσιάσεις και συναντήσεις με τις αρμόδιες οικοδομικές αρχές. Στη συνέχεια τα στοιχεία αυτά αφού ελεγχθούν φυλαχθούν διενεργείται αυτοματοποιημένη γενική εκτίμηση. Το Τμήμα μου θεωρεί ότι η εκτιμητική βάση είναι σχεδόν πλήρως ενημερωμένη, ιδιαίτερα μετά και την εισαγωγή της πιο πάνω εφαρμογής, καθώς και με άλλες ενέργειες τις οποίες προβαίνει σε μία προσπάθεια διασύνδεσης με τα ηλεκτρονικά συστήματα του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, της ΑΗΚ, καθώς και άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων για ανάκτηση των απαιτούμενων πληροφοριών.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

Η Γενική Εκτίμηση σε τιμές 01.01.2018 βασίστηκε στα φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά του ακινήτου όπως περιγράφονται επιγραμματικά πιο κάτω:

α) Φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά του ακινήτου

i) Για τη γη έχουν χρησιμοποιηθεί τα εξής χαρακτηριστικά:

- Είδος Ακινήτου
- Εμβαδό
- Πολεοδομική Ζώνη
- Εκτιμητική τοποθεσία /Ειδική περιοχή
- Είδος πρόσβασης
- Σχέση με δρόμο
- Σχέση με επίπεδο δρόμου
- Σχήμα
- Εμπόδια (Λάκκοι, Σπηλιές, Καλώδια Υψηλής Τάσης)
- Κλίση
- Επηρεασμός από Ζώνη προστασίας της Παραλίας

ii) Για τα κτίρια έχουν χρησιμοποιηθεί τα εξής χαρακτηριστικά:

- Είδος Μονάδας
- Εμβαδά μονάδας (με παράγοντες βαρύτητας)
- Έτος ανέγερσης
- Έτος ανακαίνισης
- Είδος ανακαίνισης (πλήρης / ουσιαστική)
- Κατηγορία (πολυτελείας, κ.λπ.)
- Κατάσταση
- Είδος σκελετού
- Προβλήματα (Καθίζηση, Ρωγμές, Υγρασία)
- Θέα

β) Υιοθέτηση της ανά τετραγωνικό μέτρο αξίας γης και κτιρίων

Για την υιοθέτηση των πιο πάνω αξιών έγινε έρευνα και αναλύσεις σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές της ελεύθερης Κύπρου, κατά πολεοδομική ζώνη και είδος ακινήτου. Ο καθορισμός των αξιών για τους Δήμους (εκτός Δήμου Ύψωνα, Δήμου Αθηαίνου, Δήμου Λευκάρων και Δήμου Τσερίου) έγινε σε συνεργασία με ιδιώτες εκτιμητές μέσω αγοράς υπηρεσιών.

Κατά την υιοθέτηση των αξιών έχουν ληφθεί υπόψη οι συγκριτικές πωλήσεις των τελευταίων ετών που είναι καταχωρημένες στα αρχεία του Τ.Κ.Χ. και όπου ήταν αναγκαίο έγιναν οι ανάλογες χρονικές αναπροσαρμογές. Διενεργήθηκε επίσης έρευνα κόστων κατασκευής κτιρίων σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και την Στατιστική Υπηρεσία.

5. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

Όλοι οι σχετικές παράμετροι εισήχθησαν στο ηλεκτρονικό σύστημα διενέργειας μαζικών εκτιμήσεων (εξειδικευμένα λογισμικά στο Σύστημα Πληροφοριών Γης) που διαθέτει το Τμήμα και διενεργήθηκε μαζική εκτίμηση. Η εφαρμογή παρόμοιων συστημάτων μαζικών εκτιμήσεων (Computer Assisted Mass Appraisal Systems-CAMAS), εφαρμόζονται από αρκετές χώρες παγκοσμίως, λόγω του πλεονεκτήματος της διενέργειας αυτοματοποιημένων μαζικών εκτιμήσεων σε πολύ μικρό χρόνο, εξοικονομώντας χρόνο και κόστος για τον πολίτη.

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ

Τα αποτελέσματα της Γενικής Εκτίμησης σε τιμές 01.01.2018, αξιολογήθηκαν από αρμόδιους λειτουργούς του Τμήματος οι οποίοι έχουν προβεί σε διάφορους ελέγχους ποιότητας (quality control –ratio studies), ώστε να διασφαλιστεί η ορθότητα και η ομοιομορφία, καθώς και ότι οι τιμές έχουν διακυμανθεί εντός των προκαθορισμένων δεικτών με βάση διεθνή πρότυπα. Σχετικός πίνακας για τον έλεγχο αποτελεσμάτων σε επαρχιακό επίπεδο για τη γη και τις μονάδες ξεχωριστά φαίνεται πιο κάτω:

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ 01.01.2018 (Ratio Studies)					
ΕΠΑΡΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ	ΑΡ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ (Average Ratio)	ΔΙΑΜΕΣΟΣ ΤΙΜΗ (Median Ratio) ΙΑΑΟ Standard 0.9<=R=>1.1	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ (Coefficient of Dispersion COD) (ΙΑΑΟ Standard COD <= 30)
ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	ΓΗ	3745	1.08	1.04	0.29
ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	3321	0.92	0.91	0.16
ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΓΗ	1871	1.06	1.01	0.29
ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	3473	0.99	0.97	0.20
ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	ΓΗ	811	0.96	0.91	0.32
ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	ΜΟΝΑΔΕΣ	1059	0.86	0.85	0.19
ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ	ΓΗ	3065	1.00	0.94	0.37
ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ	ΜΟΝΑΔΕΣ	5478	0.90	0.84	0.28
ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ	ΓΗ	1045	0.96	0.95	0.31
ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ	ΜΟΝΑΔΕΣ	4927	0.97	0.94	0.22

Σημείωση: Αφαιρέθηκαν οι παρατηρήσεις (τεμάχια/μονάδες) που αφορούσαν αναδιαρθρώσεις δανείων, ιστορικά, προσωρινές ιδιοκτησίες και κατεχόμενα τεμάχια που μηδένιζαν την αξία σε τιμές 01.01.2018. Επίσης από το αρχείο των πωλήσεων αφαιρέθηκαν τα τεμάχια που είχαν σημείωση «υπάρχουν κτίρια».

Το Τ.Κ.Χ. έχει καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι Αξίες Γενικής Εκτίμησης σε τιμές 01.01.2018 που υπολογίστηκαν να είναι ομοιόμορφες και πλησίον της αγοραίας «αξίας». Τα πιο πάνω αποτελέσματα αποτελούν μέρος πιο λεπτομερούς μελέτης, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, και θα αναρτηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο για καλύτερη και πλήρη ενημέρωση του πολίτη.